

COMISIA DE EVALUARE A JUDECĂTORILOR
JUDICIAL VETTING COMMISSION
str. Alexei Mateevici 75, mun. Chișinău,
MD-2009, Republica Moldova
+373 22 820 882 | +373 60 246 352
secretariat@vettingmd.eu | www.vettingmd.eu

RAPORT DE EVALUARE

aprobat conform articolului 25

din Regulamentul de organizare și funcționare

SERGIU STRATAN

candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție

subiect al evaluării conform articolului 3 alin. (1) din Legea nr. 65/2023

2 decembrie 2025

Cuprins

I. Introducere	3
II. Subiectul evaluării.....	3
III. Criteriile de evaluare	4
IV. Procedura de evaluare	6
V. Analiza	8
A. Implicarea într-o cauză examinată de CtEDO.....	8
B. Potențiala avere inexplicabilă pentru 2013 și 2016.....	13
C. Potențiale iregularități fiscale.....	14
VI. Concluzia	19
VII. Acțiuni ulterioare și publicarea.....	19

Comisia de evaluare instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (în continuare „Legea nr. 65/2023”) a deliberat la 3 noiembrie 2025 și a aprobat următorul raport la 2 decembrie 2025. Membrii care au participat la aprobarea raportului au fost:

1. Scott BALES
2. Andrei BIVOL
3. Willem BROUWER
4. Lilian ENCIU
5. Iurie GAȚCAN
6. Lavly PERLING
7. Iulian RUSU
8. Gerrit-Marc SPRENGER
9. Marcel van de WETERING

Comisia a elaborat acest raport de evaluare pe baza activității sale de colectare și revizuire a informațiilor, a explicațiilor subiectului și a deliberărilor ulterioare.

I. Introducere

1. Prezentul raport îl vizează pe dl Sergiu Stratan, un candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (în continuare „subiect”).
2. Comisia a desfășurat evaluarea în conformitate cu Legea nr. 65/2023 și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare (în continuare „Regulament”).
3. Deoarece nu a constatat existența temeiurilor de necorespondere cu criteriile de integritate etică și financiară prevăzute de Legea nr. 65/2023, Comisia a propus ca subiectul să promoveze evaluarea.

II. Subiectul evaluării

4. Subiectul este judecător al Judecătoriei Centru, Chișinău din 2015.
5. Subiectul a activat în calitate de asistent judiciar la Curtea Constituțională din a doua jumătate a lunii ianuarie 2014 până în august 2015. În perioada cuprinsă între iunie 2013 și jumătatea lunii ianuarie 2014, acesta a deținut funcția de asistent judiciar la Judecătoria Botanica, Chișinău și, în mai 2013, a activat în calitate de arhivist în cadrul aceleiași instanțe.

6. Subiectul a obținut o diplomă de licență în drept în 2011 la Universitatea de Stat din Moldova. În 2013, subiectul a obținut o diplomă de master în drept la aceeași universitate.

III. Criteriile de evaluare

7. Potrivit articolului 11 alin. (1) din Legea nr. 65/2023, Comisia evaluează integritatea etică și financiară a subiectului.

8. Articolul 11 alineatul (2) stabilește că un subiect:

„[...] nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

a) în ultimii 5 ani, acesta a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene pentru Drepturile Omului;

b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese incompatibile cu funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.”

9. Articolul 11 alin. (3) stabilește că un subiect:

„[...] nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri, pentru ultimii 12 ani, depășește, în total, 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea judecătorului;

b) în ultimii 10 ani, a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea judecătorului.”

10. Articolul 20 alin. (1) stabilește că:

„Candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sunt evaluați conform prevederilor prezentei legi.”

11. Normele de etică și de conduită profesională aplicabile judecătorilor în perioada relevantă erau reglementate de:

- a. Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;
- b. Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;

- c. Codul de etică și conduită profesională al judecătorului nr. 8 din 11 septembrie 2015 aprobat prin Hotărârea Adunării generale a judecătorilor;
 - d. Codul de etică al judecătorului aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007;
 - e. Ghidul integrității judecătorilor nr. 318/16 din 3 iulie 2018 aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.
12. Salariul mediu pe economie pentru anul 2025 este de 16.100 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 322.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 80.500 MDL.
 13. Articolul 11 alin. (4) din Legea nr. 65/2023 stabilește competența Comisiei de a verifica diverse aspecte referitoare la evaluarea integrității financiare a subiectului, inclusiv achitarea impozitelor, respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și modul de dobândire a averii.
 14. Potrivit articolului 11 alin. (5) din Legea nr. 65/2023, în procesul evaluării integrității financiare a subiectului, Comisia ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile și veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.
 15. În procesul evaluării conformității unui subiect cu criteriile de integritate etică și financiară, Comisia aplică prevederile și regimul juridic în vigoare la momentul comiterii faptelor sau emiterii actelor relevante.
 16. În final, în conformitate cu articolul 11 alineatele (2) și (3) din Legea 65/2023, Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriilor de integritate etică și financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul "dubii serioase" fără a lua în considerare textul însoțitor, *i.e.* "determinate de faptul că". Această sintagmă sugerează că Comisia trebuie să stabilească "faptul" că o anumită conduită a avut loc.
 17. Referitor la standardul de probă „dubii serioase” aplicat în contextul procedurii de *vetting*, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. Potrivit Curții, Consiliul Superior al Magistraturii poate decide nepromovarea evaluării doar dacă raportul examinat conține „dovezile care confirmă” că subiectul evaluat nu corespunde unuia sau mai multor criterii de integritate. Textul „confirmă” sugerează o certitudine cu privire la neîntrunirea de către

subiect a criteriilor legale. Astfel, comparând expresia „dubii serioase” cu textul „dovezile care confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii (Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 16 februarie 2025, §§ 99, 101).

18. În situația în care Comisia are dubii întemeiate referitoare la anumite fapte care ar putea conduce la nepromovarea evaluării, subiectului i se va oferi posibilitatea să se opună acestor constatări și să prezinte argumente în apărarea sa, în conformitate cu articolul 15 alin. (1) din Legea nr. 65/2023. Punând în balanță toate probele și informațiile colectate în cadrul procedurii, Comisia va adopta o soluție.

IV. Procedura de evaluare

19. La 16 mai 2025, pe baza articolului 21 alin. (5) lit. a) din Legea nr. 65/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii informația care a inclus candidatura subiectului pentru funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.
20. La 19 mai 2025, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze un chestionar de etică și declarațiile prevăzute la articolul 12 alin. (3) din Legea nr. 65/2023 în termen de 10 zile de la data notificării (în continuare, ambele denumite împreună „declarația pentru ultimii cinci ani”). La 27 mai 2025, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul completate.
21. Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2013-2024 și 2015-2024. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii cinci sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv de la data notificării.
22. În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere. Soția subiectului au avut, de asemenea, obligația de a depune declarații în ultimii opt ani din perioada de evaluare.

23. Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate.
24. Sursele solicitate să prezinte informații despre subiect au inclus Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS”), Casa Națională de Asigurări Sociale, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (Energbank S.A., EuroCreditBank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). Informații au fost, de asemenea, obținute de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Nu au fost primite plângeri sau informații din partea societății civile. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punct de vedere al corectitudinii și relevanței.
25. La 10 iulie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat candidatului să prezinte informații adiționale, până la 20 iulie 2025 (în continuare „prima rundă de întrebări”). Candidatul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
26. La 11 septembrie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat candidatului să prezinte informații adiționale, până la 21 septembrie 2025 (în continuare „a doua rundă de întrebări”). Candidatul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
27. La 23 octombrie 2025, Comisia a notificat candidatul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, a constatat unele aspecte care generează dubii cu privire la corespunderea cu criteriile etice și financiare și l-a invitat să participe la o audiere publică la 3 noiembrie 2025. Subiectul a fost, de asemenea, informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost analizate în timpul evaluării.
28. În conformitate cu articolul 24 alin. (4) din Regulament, subiectul avea dreptul să solicite accesul la toate materialele din dosarul său de evaluare cu cel puțin șapte zile înainte de audiere. Cu toate acestea, subiectul a decis să nu își exercite acest drept.
29. La 3 noiembrie 2025, Comisia a organizat o audiere publică. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii

cinci ani și din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior Comisiei.

V. Analiza

30. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza concluziei Comisiei.
31. Pe baza informațiilor colectate, Comisia a analizat și, după caz, a solicitat clarificări suplimentare cu privire la aspectele care, în urma examinării inițiale, au ridicat dubii cu privire la respectarea criteriilor stabilite de lege:
 - a. implicarea într-o cauză examinată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”);
 - b. potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă” pentru 2013 și 2016;
 - c. potențiale iregularități fiscale.

A. Implicarea într-o cauză examinată de CtEDO

32. Potrivit informației de la Agentul Guvernamental, subiectul a fost implicat în calitate de judecător într-o cauză care a fost obiectul unei cereri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”), și anume:

Cosovan v. Republica Moldova, nr. 13472/18, 22 martie 2022.¹

33. Cauza se referă la obligațiile pozitive ale autorităților în temeiul articolului 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „Convenție”) cu privire la tratamentul medical al unei persoane grav bolnave în fază terminală, precum și la compatibilitatea unei astfel de condiții cu menținerea în detenție. Din perspectiva articolului 5 § 3 al Convenției, cauza vizează caracterul insuficient al motivării măsurii preventive privative de libertate dispuse față de reclamant.

Circumstanțele de fapt ale procedurilor penale împotriva reclamantului

34. Reclamantul a fost un om de afaceri din Republica Moldova. În septembrie 2017, el a fost arestat fiind acuzat de escrocherie și abuz de serviciu și plasat în arest

¹ Hotărârea CtEDO în cauza *Cosovan* este accesibilă la link-ul: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-216352>

preventiv pentru 30 de zile. Arestul preventiv a fost prelungit de mai multe ori, în esență, pentru aceleași motive.

35. Subiectul a fost implicat în această cauză în calitate de judecător de instrucție. Prin încheierea din 24 aprilie 2018, acesta a dispus înlocuirea măsurii preventive aplicate reclamantului cu arestul la domiciliu, pentru o perioadă de 30 de zile. În aceeași zi, reclamantul a fost reținut în contextul unei alte cauze penale și, la 27 aprilie 2018, a fost plasat în arest preventiv de către un alt judecător. La solicitarea procurorului, la 17 mai 2018 subiectul a casat încheierea privind arestul la domiciliu.
36. În încheierea subiectului din 24 aprilie 2018, instanța nu a constatat existența unor probe care să confirme riscurile invocate de procuror (sustragerea de la urmărirea penală, comiterea de noi infracțiuni, influențarea procesului penal) în susținerea demersului de arest preventiv, cu excepția celui de dezordine publică. În motivarea riscului de tulburare a ordinii publice, subiectul s-a referit la dezacordul exprimat de victime, în cursul ședinței de judecată, față de eventuala respingere a demersului de arest preventiv.
37. În ceea ce privește starea de sănătate a reclamantului, invocată de apărătorul acestuia, subiectul a reținut că boala acestuia se afla într-un stadiu terminal, prezentând un pericol real pentru viața sa.
38. Ținând cont de starea reclamantului, subiectul a considerat că menținerea acestuia în arest preventiv ar fi disproporționată; scopul prevenirii unei eventuale tulburări a ordinii publice putea fi atins prin aplicarea arestului la domiciliu.
39. În încheierea subiectului din 24 aprilie 2018, motivarea eliberării reclamantului din arest preventiv s-a bazat pe argumentul că, boala și complicațiile medicale ale acestuia se încadrează printre cele pe care legislația Republicii Moldova le consideră suficient de grave pentru a permite instanței de judecată să elibereze o persoană condamnată de la executarea pedepsei.² Subiectul a considerat absurd ca o persoană aflată în arest preventiv să nu beneficieze de același drept. Continuarea detenției unei persoane cu o asemenea afecțiune ar fi expus-o la suferințe care ar putea echivala cu tortura.
40. La 11 iulie 2018, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a constatat vinovăția reclamantului și l-a condamnat la 7 ani de închisoare. La 28 noiembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea primei instanțe. Curtea Supremă

² Ordinul ministrului justiției nr. 331 din 6.09.2006, prin care s-a aprobat Regulamentul cu privire la modul de prezentare a condamnaților grav bolnavi pentru liberarea de la executarea pedepsei.

de Justiție a casat hotărârea instanței inferioare și a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

41. Starea medicală a reclamantului a fost descrisă în rapoartele anterioare de evaluare a subiecților *Balmuș* (§§ 72–75) și *Robu* (§§ 77–81). Pe parcursul unei perioade de aproape doi ani, reclamantul a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 și a petrecut perioade semnificative în penitenciarul de tip spital nr. 16, precum și perioade mai scurte de tratament în spitale publice. Reclamantul a decedat într-un spital civil din Chișinău la data de 25 martie 2021.

Constatările CtEDO

42. În temeiul articolului 3 din Convenție („interzicerea torturii”), CtEDO a examinat cauza reclamantului luând în considerare trei factori: starea de sănătate a acestuia și impactul asupra acesteia al modului de executare a detenției, caracterul adecvat al tratamentului medical acordat în detenție, precum și compatibilitatea măsurii preventive privative de libertate cu starea sa medicală.
43. CtEDO a reținut că boala reclamantului și complicațiile acesteia se încadrau printre cele pe care legislația Republicii Moldova le consideră suficient de grave pentru a permite instanței eliberarea unei persoane condamnate de la executarea pedepsei (§ 87 al hotărârii).
44. În § 89 al hotărârii, CtEDO a fost de acord cu judecătorul de instrucție național care a emis încheierea din 24 aprilie 2018 (adică subiectul) și a constatat că, în sensul articolului 3 din Convenție și în circumstanțele acestei cauze, nu există niciun temei pentru a face distincție între o persoană condamnată printr-o hotărâre definitivă și o persoană aflată în arest preventiv, în ceea ce privește suferința cauzată de o detenție incompatibilă cu starea de sănătate a acesteia. Nici instanțele naționale, nici Guvernul nu au oferit o explicație satisfăcătoare pentru o astfel de diferență de tratament. De fapt, o astfel de diferență poate fi calificată drept discriminatorie.
45. În temeiul articolului 5 din Convenție, CtEDO a constatat că, deși motivele invocate de instanțele naționale pentru dispunerea măsurilor preventive privative de libertate erau relevante în sine, acestea nu erau suficient fundamentate pe probe din dosar, iar justificarea prelungirii lor nu a fost demonstrată în mod convingător. Curtea a criticat divizarea urmăririi penale în mai multe episoade ale aceleiași presupuse activități infracționale, fapt care a permis acuzării să eludeze încheierea instanței prin care arestul preventiv al reclamantului fusese înlocuit cu arest la domiciliu (§§ 99, 101 ale hotărârii).

Explicațiile subiectului

46. În răspunsul său la prima rundă de întrebări (întrebarea 23), subiectul a menționat că CtEDO nu a criticat încheierea emisă de el la 24 aprilie 2018, prin care a dispus arestul la domiciliu al reclamantului. Dimpotrivă, CtEDO a criticat prelungirea arestului preventiv, dispusă de alți judecători de instrucție.
47. Întrebat dacă a respectat principiile CtEDO, subiectul a recunoscut că arestul la domiciliu constituie o formă de privare de libertate în sensul jurisprudenței CtEDO și a confirmat caracterul autonom al acestui concept. Pentru a-și justifica încheierea din 24 aprilie 2018, subiectul a invocat părțile relevante ale acesteia.
48. Sugerând că alți judecători care au dispus arestul preventiv nu au avut curajul să facă constatări similare cu cele din încheierea sa din 24 aprilie 2018, subiectul a făcut trimitere la § 89 al hotărârii CtEDO (menționat mai sus).
49. Subiectul a subliniat că motivarea încheierii sale din 24 aprilie 2018 a fost apreciată în cadrul unei conferințe de presă dedicate constatărilor CtEDO în cauza *Cosovan*, organizată de Promo-LEX, asociația ale cărei avocați au reprezentat reclamantul în fața CtEDO.³
50. La întrebarea dacă riscul de tulburare a ordinii publice, invocat în încheierea din 24 aprilie 2018, s-a întemeiat pe fapte relevante și suficiente, capabile să demonstreze că eliberarea reclamantului ar fi dus efectiv la dezordine publică, subiectul a declarat că „cele nouăsprezece persoane vătămate s-au manifestat gălăgios și, în timpul ședințelor de judecată, și-au exprimat nemulțumirea față de neprezentarea inculpatului în fața instanței. Aceasta a creat o atmosferă tensionată atât înainte, cât și după ședință.”
51. Întrebat dacă a analizat posibilitatea aplicării altor măsuri preventive decât arestul (prevăzute de art. 175 alin. (3) din Codul de procedură penală, cum ar fi liberarea provizorie sub control judiciar), în raport cu boala gravă a reclamantului, subiectul a răspuns că arestul la domiciliu nu implică interdicția efectuării investigațiilor și a tratamentului în instituții medicale. Conform încheierii din 24 aprilie 2018, el a menționat că „în cazul în care inculpatul necesită tratament într-o instituție medicală, acesta urmează să solicite permisiunea instanței, în conformitate cu dispozițiile Codului de executare.”

Aprecierea Comisiei

³<https://www.privesc.eu/arhiva/98679/Conferinta-de-presa-organizata-de-Asociatia-Promo-LEX-cu-tema--Problemele-sistemice-constatate-de-CtEDO-in-cauza-Cosovan-vs--Moldova-> Găsiți în video minutul 5:37.

52. În cauza *Cosovan*, Comisia notează că, CtEDO a constatat violarea articolelor 3 și 5 § 3 din Convenție. Deși subiectul a fost implicat în această cauză prin două încheieri (a se vedea § 35 de mai sus), Comisia va analiza doar încheierea din 24 aprilie 2018, întrucât aceasta este relevantă pentru constatările CtEDO. Această încheiere se încadrează în perioada de evaluare de 10 ani.
53. Subiectul a fost unicul judecător care a considerat că, boala reclamantului era incompatibilă cu detenția și că menținerea acestuia în arest preventiv ar fi fost discriminatorie. La fel ca CtEDO, Comisia constată că încheierea subiectului din 24 aprilie 2018 nu are legătură cu încălcarea articolului 3 din Convenție.
54. Totuși, în analiza constatărilor efectuate în temeiul articolului 5 din Convenție, este rezonabil să se presupună că, CtEDO a avut în vedere ambele măsuri preventive privative de libertate aplicate reclamantului: arestul preventiv și arestul la domiciliu. Potrivit jurisprudenței CtEDO, arestul la domiciliu constituie o formă de privare de libertate (*Buzadji v. Republica Moldova* [MC], nr. 23755/07, § 104, 5 iulie 2016). În explicațiile sale, subiectul a fost de acord cu acest principiu.
55. În § 96 al hotărârii în cauza *Cosovan*, CtEDO a citat hotărârea Marii Camere în cauza *Buzadji*, care a stabilit principii ulterior urmate de CtEDO. Prin urmare, nu există motive să se considere că aceasta s-a îndepărtat de jurisprudența sa în cauza de față.
56. Arestul preventiv al reclamantului a fost prelungit de diferiți judecători. Subiectul a fost unicul judecător care a modificat această măsură în arest la domiciliu, invocând boala gravă a reclamantului. În acest sens, el și-a întemeiat încheierea pe riscul de tulburare a ordinii publice. Spre deosebire de alți judecători care au dispus măsuri preventive în privința reclamantului, subiectul a oferit unele argumente factuale.
57. CtEDO a fost de acord cu raționamentul subiectului privind natura discriminatorie a regulamentului cu privire la modul de prezentare a condamnaților grav bolnavi pentru liberarea de la executarea pedepsei.
58. Având în vedere cele expuse mai sus și explicațiile subiectului, încheierea din 24 aprilie 2018 emisă de subiect nu poate fi calificată drept arbitrară în sensul criteriului etic prevăzut la articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 65/2023.
59. Rolul subiectului în cauza *Cosovan* trebuie diferențiat de cel al altor subiecți evaluați (*Svetlana Balmuș*, raport din 4 aprilie 2024, și *Oxana Robu*, raport din 25 martie 2025). Aceștia din urmă au fost membri ai completului Curții de Apel care a menținut condamnarea reclamantului și i-a respins cererea de eliberare la 28 noiembrie 2018, în circumstanțe și temeuri juridice diferite.

B. Potențiala avere inexplicabilă pentru 2013 și 2016

60. În urma unei analize detaliate a situației financiare a subiectului și a explicațiilor oferite de acesta pe parcursul a două runde de întrebări, Comisia a constatat existența unei averi nejustificate pentru doi ani: 2013 și 2016.
61. Conform calculelor efectuate, soldul negativ dintre veniturile (fluxurile financiare de intrare) și cheltuielile (fluxurile financiare de ieșire) pentru acești ani a fost, respectiv, de -19.771 MDL și -4.201 MDL, rezultând un total de -23.972 MDL ca și avere nejustificată. Prin urmare, Comisia nu a solicitat explicații suplimentare cu privire la acest aspect.
62. Totodată, Comisia a adresat întrebări și a analizat, printre altele, explicațiile subiectului referitoare la costurile lucrărilor de finisare a apartamentului de 41,6 m.p. situat pe strada Hristo Botev. Subiectul a achiziționat acest apartament în 2015, pe când se afla în construcție, și a semnat actul de primire-predare într-o „variantă la alb” la 27 iulie 2017. Comisia și-a exprimat dubiile privind posibilitatea de a finaliza lucrările necesare pentru a face apartamentul locuibil până la jumătatea lunii septembrie 2017 cu doar suma identificată de 20.056 MDL, în special fără implicarea unei echipe de profesioniști.
63. În răspunsul la prima rundă de întrebări (întrebarea 16 lit. d)) și în timpul audierii, subiectul a declarat că, majoritatea lucrărilor de finisare au fost efectuate personal de el, cu ajutorul tatălui său, iar lucrările propriu-zise (cum ar fi nivelarea și vopsirea pereților, montarea gresiei) au fost realizate de un meșter dintr-un sat vecin, prieten al tatălui său. Subiectul a precizat că el însuși a montat laminatul, plintele și baghetele. Referitor la mobilă, acesta a explicat că era simplă și incompletă la momentul mutării. A afirmat că a cumpărat un dulap pentru coridor cu 2.000 MDL de la piața „Calea Basarabiei” și o masă cu scaune pentru bucătărie cu 4.000 MDL. La început, nu avea pat și dormea pe o saltea pe podea. Întrucât tatăl său a fost cel mai implicat în lucrările de finisare, subiectul a menționat că, nu a ținut o evidență a cheltuielilor și nu le poate cuantifica.
64. În cadrul audierii, subiectul a recunoscut că, în momentul mutării, la mijlocul lunii septembrie 2017, apartamentul nu era complet finisat, iar lucrările erau încă în desfășurare.
65. În anul 2017, în aceeași perioadă în care subiectul a afirmat că au avut loc lucrări de finisare, acesta a efectuat prin intermediul conturilor bancare cheltuieli în valoare de 14.056 MDL la magazine de construcții specializate.
66. Comisia a putut stabili cu certitudine doar că, subiectul a efectuat cheltuieli în valoare totală de 20.056 MDL pentru a face apartamentul locuibil. Deși aceste cheltuieli par insuficiente pentru a face locuibil un apartament în „variantă la

alb”, explicațiile subiectului și situația sa financiară începând cu anul 2017 reflectă un sold pozitiv care ar acoperi costuri mai realiste pentru lucrările de finisare și mobilare.

67. În consecință, chiar dacă fluxurile financiare negative pentru anii 2013 și 2016 ar fi tratate ca avere nejustificată, acestea nu ar depăși plafonul de 322.000 MDL prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 65/2023.

C. Potențiale iregularități fiscale

Impozitarea creșterii de capital provenită din vânzarea apartamentului de pe str. Eugen Coca, Chișinău

68. În ianuarie 2008, subiectul a achiziționat un apartament de 27 m.p., situat pe str. Eugen Coca, Chișinău, la prețul contractual de 121.504 MDL. La acea dată, subiectul era student în anul întâi, în vârstă de 19 ani. În septembrie 2021, acesta a vândut apartamentul pentru prețul contractual de 331.923 MDL (echivalentul a 16.000 EUR). Atât prețul de cumpărare, cât și cel de vânzare corespund sumelor indicate în declarațiile depuse de subiect la ANI.
69. Subiectul nu a depus formularul fiscal CET18 în perioada 2021–2024 pentru a declara și achita impozitul pe creșterea de capital.
70. Întrebat în prima rundă de întrebări (întrebarea 18 lit. f)) despre obligațiile fiscale aferente acestui apartament, subiectul a explicat că l-a achiziționat în anul întâi de universitate, fără a avea venituri personale, fiind susținut financiar de părinții săi. Tatăl subiectului a achitat prețul utilizând fonduri provenite din activitatea mamei acestuia, care lucra în Italia din 2003.
71. Deși achiziția apartamentului este anterioară perioadei de evaluare, obligațiile fiscale aferente acesteia au survenit în perioada de evaluare. Subiectul a vândut apartamentul în 2021, iar ambele contracte, de cumpărare și de vânzare, au fost semnate de către acesta.
72. Subiectul a afirmat că, prețul contractual de 121.504 MDL reflecta valoarea cadastrală, întrucât, la acel moment, era o practică frecventă înregistrarea valorilor cadastrale. Acesta a susținut că, prețul real de cumpărare a fost de 20.000 EUR. De asemenea, a explicat că, apartamentul se afla într-un bloc vechi cu statut de cămin, motiv pentru care l-a vândut în 2021 pentru suma de 16.000 EUR.
73. Potrivit afirmațiilor subiectului, nu era datorat niciun impozit pe creșterea de capital, întrucât nu s-ar fi obținut un profit real. Pentru a susține prețul de cumpărare de 20.000 EUR, subiectul a prezentat o recipisă scrisă de mână, semnată de vânzător, privind primirea sumei de bani pentru vânzarea apartamentului la 24 ianuarie 2008.

74. Recipisa scrisă de mână nu conținea datele de identificare ale vânzătorului, cu excepția numelui, prenumelui și patronimicului. Aceasta era nedatată și nu preciza cine a efectuat plata. De asemenea, nu indica care anume apartament a făcut obiectul tranzacției.

Impozitarea creșterii de capital provenită din vânzarea apartamentului de pe str. Hristo Botev, Chișinău

75. Subiectul a înregistrat dreptul de proprietate asupra apartamentului de 41,6 m.p. de pe str. Hristo Botev la 1 august 2017, în baza unui contract de investiție încheiat în 2015. Prețul contractual de achiziție a fost de 297.117 MDL (15.120 EUR).
76. La 20 iulie 2021, subiectul a vândut acest apartament pentru prețul contractual de 1.080.462 MDL (50.500 EUR). Atât prețul de cumpărare, cât și cel de vânzare corespund sumelor indicate în declarațiile subiectului depuse la ANI.
77. Potrivit datelor de la ASP (extrase din Registrul de stat al populației), subiectul a înregistrat apartamentul ca domiciliu, adică locuință de bază, la 1 octombrie 2019, deși a dobândit dreptul de proprietate în 2017.
78. Articolul 20 lit. y³) din Codul fiscal scutește de la impozitare venitul obținut de persoanele fizice din vânzarea locuinței de bază, cu condiția ca bunul imobil să fi fost deținut în proprietate și să fi constituit domiciliul contribuabilului timp de cel puțin trei ani anteriori vânzării.
79. Se observă că, cerința privind cei trei ani de domiciliu în locuința de bază nu a fost îndeplinită pentru aplicarea scutirii de impozit a veniturului obținut din creșterea de capital. Subiectul nu a depus, în perioada 2021–2024, formularul fiscal CET18 pentru a declara și achita impozitul pe venit din creștere de capital.
80. În prima rundă de întrebări (întrebarea 16), subiectul a explicat că, apartamentul a fost achiziționat la un preț preferențial, prin intermediul unui program destinat judecătorilor sau personalului Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani). În 2014 și 2015, în calitate de asistent judiciar la Curtea Constituțională, subiectul a fost eligibil pentru a cumpăra un apartament la preț preferențial, ceea ce a și făcut pentru a-și îmbunătăți condițiile de trai. Subiectul a menționat că, a locuit în apartament mai mult de trei ani și că l-a vândut doar după nașterea copilului său.
81. Subiectul a afirmat că, nu era datorat impozit pe venitul obținut din creștere de capital, deoarece apartamentul reprezenta locuința sa de bază și l-a vândut după mai mult de trei ani, în conformitate cu articolul 40 alin. (6) din Codul fiscal.
82. Pentru a-și susține afirmațiile, subiectul a prezentat un document semnat de președintele consiliului de administrație al asociației coproprietarilor în

condominiu, datat 19 iulie 2021, care atestă domiciliul subiectului în acest apartament începând cu luna august 2017.

83. Întrebat în prima rundă de întrebări (întrebarea 17 lit. d)) unde a locuit în perioada de evaluare, subiectul a declarat că, a locuit pe str. Eugen Coca începând cu 2013 până în 2017, și pe str. Hristo Botev între septembrie 2017 și 2021.
84. În a doua rundă de întrebări (întrebarea 3), pentru a confirma locuirea efectivă în apartamentul de pe str. Hristo Botev, subiectul a mai prezentat:
 - a. trei fotografii ale bradului de Crăciun montat în apartament, realizate la 24 decembrie 2017, 24 decembrie 2018 și 21 decembrie 2019,
 - b. contractul de furnizare a gazelor naturale semnat la 15 noiembrie 2017,
 - c. o chitanță de 200 EUR pentru lucrări de întreținere a clădirii, emisă de compania de construcții la 27 iulie 2017,
 - d. factura pentru livrarea echipamentului de internet, datată 2 aprilie 2018,
 - e. facturi pentru consumul de apă și energie electrică din aprilie și mai 2021.

Taxa pentru folosirea drumurilor în anul fiscal 2016

85. Subiectul a deținut în proprietate un vehicul Toyota Auris, a/f 2007, începând cu ianuarie 2014 până în iulie 2019. În această perioadă, subiectul a achitat taxa pentru folosirea drumurilor în toți anii, cu excepția 2016.
86. Conform articolului 340 din Codul fiscal (în vigoare la acea dată), taxa pentru folosirea drumurilor trebuia achitată la data înmatriculării de stat a vehiculului, la data înmatriculării de stat curente, dacă nu fusese achitată anterior, sau la data efectuării testării tehnice anuale obligatorii. În practică, majoritatea proprietarilor de vehicule achitau taxa la efectuarea testării tehnice anuale.
87. Neachitarea taxei pare să se fi datorat calendarului testărilor tehnice: una efectuată la 12 decembrie 2015, iar următoarea abia la 14 ianuarie 2017, lăsând 2016 fără un eveniment care să declanșeze obligația de plată. Taxa neachitată a fost în valoare de 818,40 MDL.

Explicațiile subiectului în cadrul audierii

88. Subiectul a reiterat faptul că, tatăl său l-a chemat la notar pentru a semna contractul de cumpărare a apartamentului de pe str. Eugen Coca în 2008 și că, prețul contractual reflecta valoarea cadastrală a imobilului. Acesta a explicat că, la acel moment, era o astfel de practică și cultură juridică ca în contracte să fie indicată valoarea cadastrală. Fiind student și nedeținând o funcție publică, nimeni nu a pus la îndoială acest aspect. Subiectul a solicitat doar o recipisă de la

vânzător, pentru ca, în eventualitatea rezoluțiunii contractului, să poată fi despăgubit integral.

89. Subiectul a recunoscut în cadrul audierii că, în prezent, în calitate de profesionist în domeniul juridic, nu consideră corectă indicarea în contract a unei valori diferite de prețul real. A precizat că, tranzacțiile sale ulterioare au reflectat valoarea reală, declarată și la ANI. De asemenea, a explicat că, până în 2021 obligația legală era de a declara valoarea contractuală a bunurilor.
90. Subiectul a fost de acord că, în cazul în care recipisa scrisă de mână nu este considerată o dovadă validă a prețului real, atunci se impune achitarea impozitului pe venitul provenit din creșterea de capital.
91. Referitor la apartamentul de pe str. Hristo Botev și la faptul că, asociația de coproprietari a confirmat fapte care au avut loc anterior constituirii acestei asociații (la 18 ianuarie 2019), subiectul a declarat că, la momentul vânzării apartamentului în 2021, a solicitat administratorului asociației să confirme perioada în care a locuit efectiv în acel imobil. Din punctul de vedere al subiectului, este puțin probabil ca administratorul să fi prezentat aceste fapte în mod eronat. De asemenea, subiectul este convins că, la constituirea asociației, administratorul a intrat în posesia documentelor contabile anterioare care confirmau plățile efectuate de către subiect. Acesta a menționat că, nu a solicitat acele documente la momentul eliberării certificatului în 2021.

Aprecierea Comisiei

92. Subiectul, în mod evident, nu a declarat și nu a achitat impozitul pe venitul obținut din creșterea de capital aferentă vânzării apartamentelor de pe str. Eugen Coca și str. Hristo Botev și nu a achitat taxa pentru folosirea drumurilor pentru 2016, aferentă vehiculului Toyota Auris. Aceste omisiuni, presupunând că, subiectul avea obligația să achite taxele identificate, se ridică la o datorie fiscală totală de 60.443 MDL.
93. Deși suma totală a obligațiilor fiscale neachitate este sub plafonul prevăzut de lege, Comisia a analizat dacă subiectul a avut vreo intenție specifică de a nu achita taxele datorate, ceea ce ar constitui o problemă de integritate etică.
94. Potrivit articolului 40 alin. (1) din Codul fiscal, mărimea creșterii de capital provenite din vânzare este egală cu diferența dintre suma încasată (venitul obținut) și baza valorică a acestor active. Venitul impozabil este egal cu 50% din suma creșterii de capital și se impozitează cu 12%.
95. Conform punctului 1 sbp. 1) și 2) din anexa la Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 40 din 6 februarie 2018, baza valorică trebuie confirmată prin documente

oficiale; probele suplimentare privind plata efectivă sunt acceptate doar atunci când valoarea tranzacției diferă de prețul contractual.

96. În baza sumelor contractuale, impozitul neachitat pentru apartamentul de pe str. Eugen Coca era de 12.625 MDL. Recipisa scrisă de mână, prezentată de subiect, nu conține elemente esențiale de identificare, iar capacitatea sa de a confirma în mod fiabil costul de achiziție este incertă.
97. Consultat printr-o solicitare fără indicarea numelui subiectului, cu privire la situații comparabile, SFS nu a oferit un punct de vedere clar privind acceptarea unei astfel de recipise ca probă pentru determinarea bazei valorice a activului.
98. În mod similar, în baza sumelor contractuale, impozitul neachitat pentru apartamentul de pe str. Hristo Botev era de 47.000 MDL. Deși subiectul a deținut apartamentul din 2017 și l-a vândut în iulie 2021, domiciliul acestuia la adresa respectivă a fost înregistrat oficial abia la 1 octombrie 2019.
99. Potrivit articolului 39 alin. (1) din Codul civil, domiciliul este prezumat a fi adresa indicată în buletinul de identitate și în Registrul de stat al populației deținut de ASP. Aceste date arătau că, subiectul avea domiciliul la părinți până în octombrie 2019 și pe str. Hristo Botev ulterior.
100. Subiectul a susținut că, în temeiul alin. (2) al aceluiași articol 39, a răsturnat prezumția potrivit căreia domiciliul său era cel înregistrat la ASP, respectiv domiciliul părinților până în octombrie 2019 și str. Hristo Botev ulterior. Acesta a argumentat că, locuia efectiv pe str. Hristo Botev din 2017 și a prezentat un certificat eliberat de asociația de coproprietari, diverse documente legate de utilități, precum și fotografii cu metadate care indică faptul că, de Crăciun, familia subiectului se afla în apartamentul de pe str. Hristo Botev.
101. Când a fost consultat, SFS a indicat doar principiile generale aplicabile: potrivit articolului 20 lit. y³) din Codul fiscal, veniturile din vânzarea locuinței de bază sunt scutite de impozit, iar punctele 92 și 97 din Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 prevăd că, o persoană fizică poate avea un singur domiciliu, cel valabil fiind domiciliul cel mai recent înregistrat în actele de identitate și în Registrul de stat al populației.
102. Dovezile și circumstanțele cauzei sugerează că, subiectul nu a avut intenția de a eluda plata impozitelor. De fapt, rămâne incert dacă situația sa ar reprezenta iregularități fiscale în valoare de 60.443 MDL. După cum s-a menționat, aceste sume nu depășesc plafonul de 80.500 MDL prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 65/2023. În aceste condiții, Comisia consideră că, eventuala neplată a impozitelor identificată nu reprezintă o problemă de natură etică în sensul articolului 11 alin. (2).

VI. Concluzia

103. Pe baza informațiilor obținute și a celor prezentate de subiect, Comisia propune ca subiectul să promoveze evaluarea externă efectuată în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 65/2023.

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea

104. Potrivit articolului 25 alin. (3) din Regulament, prezentul raport va fi expediat subiectului și Consiliului Superior al Magistraturii prin poștă electronică. În aceeași zi, Comisia va publica pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării.
105. În termen de cel mult trei zile de la aprobare, raportul semnat electronic de Președinte va fi imprimat și va fi prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu un exemplar în format electronic al dosarului de evaluare cu toate materialele de evaluare colectate de Comisie.
106. Raportul va fi publicat pe site-ul oficial al Comisiei, cu măsurile de precauție corespunzătoare pentru protecția vieții private a subiectului și a altor persoane, în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau după ce Curtea Supremă de Justiție emite decizia prin care respinge contestația sau constată promovarea sau nepromovarea evaluării.
107. Raportul de evaluare a fost aprobat cu votul unanim al membrilor prezenți la 2 decembrie 2025 și semnat în conformitate cu articolul 8 alineatele (1) și (2) din Legea nr. 65/2023.
108. Raportul de evaluare a fost elaborat în limba engleză și în limba română.

Andrei Bivol

Președinte